ANY II.—NÚM. 57. 10 CENTIMS BARCELONA 29 DESEMBRE 1909

PAPITU



LA REPATRIACIÓ

Tots contra *El Poble* y de tant en tant, contra la gramática que'es pitjor

DEMANIS PER AFAVORIR EL TREBALL INTELECTUAL Y CURAR LA NEURASTENIA, IMPOTENCIA,
DEBILITAT DEL COR Y DEPRESSIÓ DEL SISTEMA NIRVIÓS, EL

VI VITAL AMARGOS

PODERÓS REPARADOR Y ESTIMULANT DE LES FORCES FÍSIQUES Y INTELECTUALS

El VI VITAL AMARGÓS transforma l'extenuació en vigor, la debilitat en força, y l'anemia en riquesa de sang. El gran abatiment, la penosa tristesa que senten els neurastènics desapareix com per encant prenent el VI VITAL AMARGOS.—Farmacia del senyor Amargós, Plassa de Santa Agna, 9.—Además se ven en les principals farmacies, drogueries y centres d'especialitat farmacèutiques del mon.

TALLER DE CONSTRUCCIÓ Y REPARACIÓ
DE MÁQUINES Y AUTOMÓVILS
Especialitat en Maquinaria pera les Arts Gráfiques
FRANCISCO MARINÉ
Bonavista, 7.-GRACIA

¿El fret vos talla les mans?
CUREUVOS — AB EL — DERMOSÁN
(Polvos antisèptics del Dr. Tayà)
En trovareu en totes les Farmacies, Drogueries, y Perfumeries.

E. BLY TALLER DE FOTOGRAVAT
Barbará, 35, principal

Imprempta
Litografía
Llibres Ratllats
J. HORTA
Méndez Núñez, 3 y 5
BARCELONA

El PAPITU s'imprimeix ab
TINTA NEGRA DE SECANT EXTRA RÁPID N.° 5275
DE LES
Fábriques de Colors OTTO BAER, RADEBEUL-DRESDEN
Dipósit General per Espanya y Portugal:
CARLES GIRARDI, Carrer Universitat, 41.-Barcelona
Máquines, Materials y demés Útils per Imprempta, Litografía, Enquadernació y Fábriques de Capses de Cartró
Representant Exclusiu de les Máquines Tipográfiques "PLANETA" y "PLANETA-FIXIA"
de la "DRESDNER SCHNELLPRESSEN-FABRIK, COSWIG (Sajonia)
Les Máquines "PLANETA" son una verdadera joia per l'impressor

A. Escande
Instalacions Eléctriques
de totes classes
Treballs garantits
Rambla Canaletes, 13, 1.er - Telefon 1764

Any II.—Num. 57. Barcelona 29 Desembre 1909

REDACCIÓ: Pelayo, 38
ADMINISTRACIÓ: Rambla de les Flors, 14, pral.
PREUS DE SUSCRIPCIO
ESPANYA, trimestre . . . . . Ptes. 2
ESTRANGER » . . . . . » 3
Pago antieipat
Dels trevalls publicats en son responsables els seus autors.—No's tornen els originals.

PAPITU

Sonata LV

¡Salve, pedra preciosa! ¡Me vens com l'anell al dit! Tu am tota seguritat seràs amable per pagarme una cervesa? No m'he deixat els diners, no. Però sembla impossible qu'en una diada com avui, siguin tants, tants! els que no dinen o els que diuen que no han dinat. Deu me perdó. Això es el mal del temps. Comensèm per no creure en rès y acabèm per tenir desconfiansa de qui ens demana una gracia de caritat.

Jo he ben dinat avui; carns de ploma y de pèl y besties de la mar se m'han posat sota la ferramenta; vi de la terra y vi de la Fransa m'han ajudat a engolir; cafè, copes y puro, y després he sortit. Cinc, sis, set; no'n faría cap juramment de les pessetes que portava are farà dos hores; però tornant a lo que dèiem, sembla impossible la gent que no ha dinat en una diada com avui!

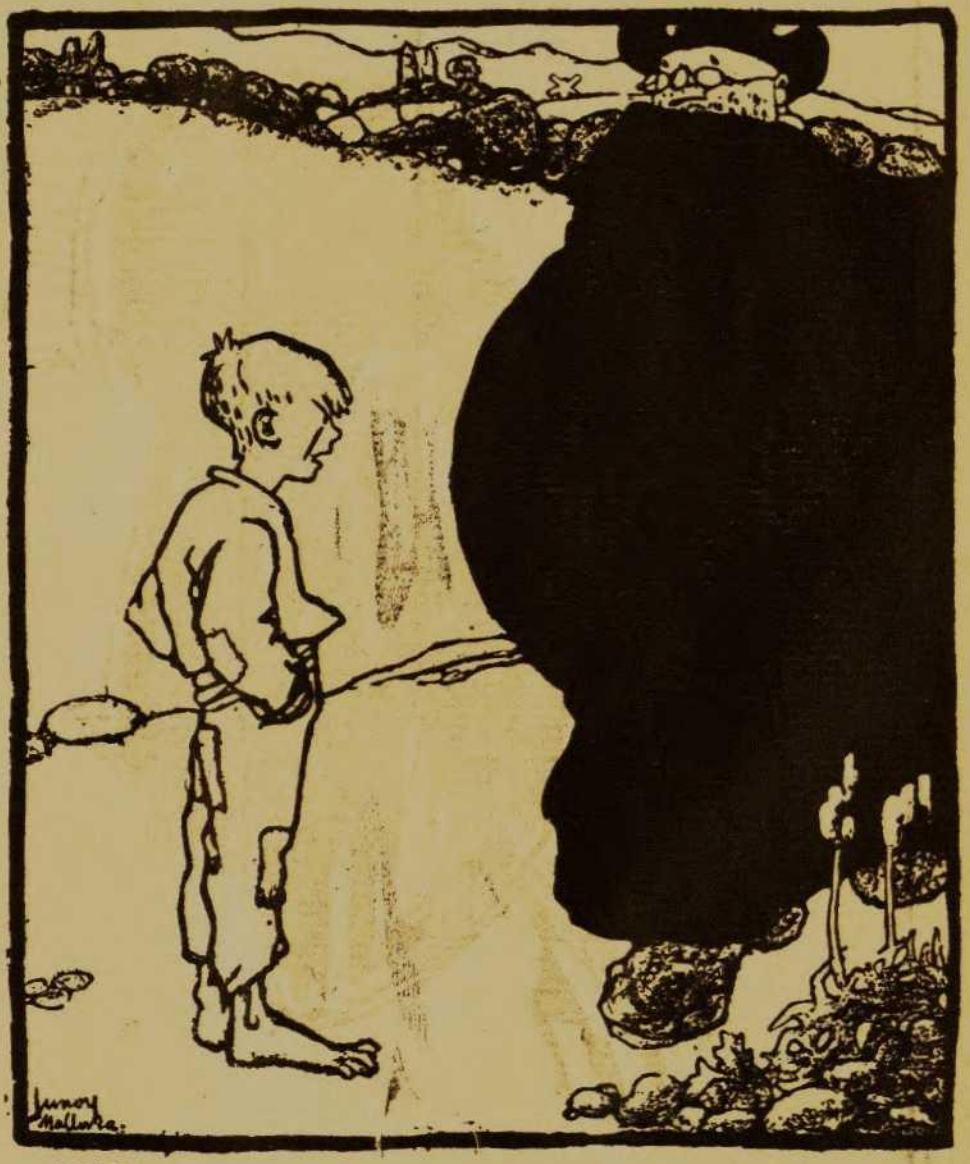
Tot m'es igual, com vulguis. No, si es bona la cervesa d'aquí. No n'hi ha cap necessitat de beure Munich. Vull que'm paguis un doble senzillet y prou. Entrèm, apa, entrèm.

Què has menjat per dinar? ¿Pudding? Oh! me fa forsa ilusió el pastell familiar qui surt am la branca de taronger clavada a sobre. No es del país això, però els bons catalans en aquets díes es quan ens sentim gent del Nort y gent de tradició. ¡Si haguessis vist quina cascata de prunes, *cascabellitos*, salsitjes y pinyons ha eixit del ventre del indiot de casa meva! Semblava talment Xauxa. El petit de ma germana, hi sab pescar les tòfones en aquell corn de l'abundancia, y encara que'ns posem una neula a cada dit y li fem amenasses amb aquells apendix rígits no deixa anar el tall de patata negre. Ja l'espero per cap d'any, ell menjarà tòfona y'ls altres carametlos.

Pròsit! Are deixem vint o trenta cèntims per pujar al tranvía jo y si trobava algún conegut o qui no hagués dinat.

Bon acabament, pedra preciosa.

MORITZ XII.



DUBTE

—Que no es cap mèrit ser honrat, Mossèn Tano?
—Perquè?
—Com que vetj que tothom se'n alaba.



—He près part en això del «Nadal del Soldat Català»; he anat al port, y fins vaig cridar: *Viva el ejército español*.....Y *nada* ni un trist tinentet.



—Noi, m'hi trobo bé fent de pobre. Treballo pel meu compte y ningú m'explota.

El món y el born

(viatjes)

París

Arrivèm a París. Ja som a París. París, però el temps es curt y negocis importants ens esperen, com aquell qui no diu rès al nort d'Europa; volèm coneixer tot París en un moment, lo que s'en diu coneixel. Se'n parla tant a Barcelona d'un cap de día al altre!

Un medi ràpit, el més ràpit que's coneix: Un automòvil. Veièm París, París, París y París.

Al baixar del automòvil preguntèm a un amic, company de viatje.

—Y bé, què li ha semblat?

—Noi, quin chauffeur! Es admirable!

La Haye

Arrivèm a La Haye. Hostal. Postals. Espresions a la familia. Un amic, company de viatje, al anar a datar la postal, pregunta:

—Aont direm que som are?

Un castellà

—Es dir que vostè, senyor Fernández López, no ha sentit mai Wagner?

—*No señor.*

—Y no pensa anarlo a sentir? Li asseguro que li agradaria.

—*He vivido dieciseis años en Madrid.*

La bondat

—No's pot ser bó, crèguim que no's pot ser bó.

—Ja ho pot dir, ja.

—Lo qu'es en el temps que corrèm, desgraciats dels que tenim una mica de cor.

—Y que n'es de veritat això, senyor Parera.

—Què diu, que si es veritat? Diguimho a mi.

—Sí, sí, a vostè sempre l'ha perdut ser massa bó.

—No m'en parli, no m'en parli; que ja li asseguro jo, que...

El born

—Y cregui que nosaltres hem viatjat, però si vol que li parli am franquesa, trovo que fet y fet, no hi ha com Barcelona.

—Ah! sí, això sí, ens hem de desenganyar, roda'l món y torna al born.

La casa

I

—Veu a mi'l Nadal, m'agrada passarlo a casa.

II

La Universitat. Un cotxer —a peu, a la porta— esperant.

Un transeunt, li pregunta: Faría el favor de dirme el despatx del Rector?

El cotxer: Dispensi, no soc de la casa.

III

Interior d'un vagó. Un viatjant català y un altre viatjer, també català.

El viatjer: Es dir que vostès ni viatjes, ni fondes, ni si han de convidar a algú?

El viatjant: No senyor, no, tot va a compte de la casa.

IV

—L'hereu va fugir amb una bailarina. El segón, crec que s'en va anar a Amèrica; la noia, vaig sentir a dir que s'havía casat amb un que la va fer morir martir.

—Qui l'ha vista y qui la veu aquella casa.

V

—He sigut cuatre anys regidor y cregui que m'he convensut de que no's pot fer rès en aquella casa.

VI

Veig que tot es una mentida. M'en vaig a casa.

Palet

—Que li ha semblat del «Lohengrin» aquest any senyor Casassa.

—Home, jo si l'hagués d'anunciar posaría al cartell: «Lohengrin, el caballer del cinye o en Josep Palet, realisant el somni d'un adroguer».

El senyor Casassa abonat a la fila segona

El senyor Casassa al Liceu no parla mai am ningú' sinó amb els cantants, ab l'orquesta o amb el públic, però sense moures de la butaca y a mitja veu.

Nit del »Tristany». Als cantants y a l'orquesta:

—No cal que us escarrasseu, no, no cal que us escarrasseu, no veieu que la gent no està per vosaltres? deixeulos enraonar, que s'esbravin.

Nit de la «Favorita». Al cantant italià del any 70, Battistini.

—Vaja, home, vaja, ja ets massa gran per fer aquestes coses; te n'hauríes de dar vergonya.

Nit del «Ernani». Al públic.

—Vaja, are aplaudir? Potser sí que'ns haurèm d'entusiasmar de reial ordre. Sembla mentida!

Ja se sab

—Que diu que fan el «Lohengrin», al Liceu?

—Si senyor, cada any per aquest temps.

Terra baixa

—He sentit a dir que ja ensejan la «Terra baixa» ab música d'un tal Albert.

—Sí, també ho he sentit dir.

—La cantaràn en italià?

—No senyor, m'han dit que la cantaràn en català traduida pel mateix Guimerà.

ARPOL.



An els morts se'ls diu la veritat



Jo sempre he sigut aixís, més respecte me fà un viu qu'un mort; si en comtes de respecte volen posar por, vostès mateixos. El que s'ha mort n'era de viu; figúrintse que molts escultors van dient per aquí que no s'ha mort, que continúa entre'ls seus deixebles y que tot el requitzell de monuments *americanos*, poden seguir endevant sense que's noti la falta del mestre.

Estèm parlant del distingit diputat per Tortosa y mal escultor Sr. Querol.

No cal que vagin a Madrid ni a Buenos Aires per convencers d'això que dic, arrivantse al plà de les comedies o al Palau de Justica es suficient: si aquell Moisès o aquell Pitarra, no'm donen la raó, que'm pelin.

¡Y tan bon forné que haguera fet! Are que ja no es de temer en PAPITU demana l'enderroc dels dos aludits ninots: Pitarra y Moisès, Moisès y Pitarra.



—E mú difici d'aprendé el Catalán.

—Pera vostès els castelláns..... no diré que nó, però nosaltres, amb un xic de bona voluntat.....

Potins barcelonins

Sant Tomàs

Ah! Sant Tomàs barceloní! Empentes, trepitjades, galls, turrons, suro, figures de pessebre, cotxes, automòvils, dalera de treurer la grossa, Parch, jerro den Reynés, y esgranall de veicols, altres tants catúfols de la sinia tradicional. A peu, qui?..... Els de sempre, les noies sense promès, les mamàs frissoses, es a dir, la Conxita, la Encarnación, la Papita, la Antunieta y la Muntsarrat, acompanyades respectivament de D.ª Duloras, D.ª Ramuneta, D.ª Cunsuelu, D.ª Uluria, etc., etc... En cotxe o en auto, qui?... Els de sempre, el Noi Sevilla, amb el seu seguici de Taltavulls; les casades y solteres maques, regulars y passadores, de sempre, poques hetaires, y en Torrobadella a cavall. Encesa de fanals, una volta pel carrer de Fernando (que ho es tot menys un passeig) y a casa. La monotonía de Sant Tomàs clàssic, sembla que va ser trencada, aquest any al Parc, per un incident, del que s'en ha parlat molt. Y es que un cotxe, en el que hi anava la Mercedes Ibáñez, va empassonar, ab un altre, en el que hi anaven el fill d'un marquès, de color molt pujat, que viu al passeig de Gracia, y la seva senyora. Els cotxers, com es natural, en van enjegar uns quants de pintorescs y les mirades que's creuaren, entre les dugues senyores, van estar, en intenció, a l'alsada de les interjeccions cotxerils. Sort qu'en Regordosa, escaientse a passar, ho va rematar tot, amb un dels més florits del seu extens repertori.

A can Reig

Els *thés dansants,* del Artístic, a can Reig, un èxit! Molta gent, molta animació; aixàm de belleses, la Planàs, les Sanz, la Rusiñol, les Audouard, les Puerto-Nuevo, la Sitjà, la Marfà, les Ribes, el Bisbe, en Layret y altres que més val no recordar, les unes per hermoses y els altres per lletjos. El bisbe va parlar del patriotisme, de l'ànima, de la bellesa, del art y del amor. Desde que'l PAPITU li va dir que anava net, sempre que pot, devant de les senyores parla d'amor. Bon profit li fassi. Això no vol dir que'l discurs fos un galimatías.

Venían postals les senyoretes Basté, Bruguera, Fuster, Palmarola, Carreras, Duràn, Pagès y una tal Sagredo. D'aquestes nenes, n'hi ha de maques y de lletjes. Abunden les lletjes.

En Reig triomfa. Millor per Barcelona. Homes com en Reig convenen.

La Bella africana

La reaparició de la *Bella africana*, al Alcázar, ha sigut un aconteixement. Empentes, bofetades, un plè a vessar, una fumera intolerable y uns crits apocalíptics y sicalíptics. Ah! la bestia humana! Al aparéixer, al sò infernal d'un pas doble cridaner, la hermosa y exhuberant bailarina —qu'es una casada molt coneguda a Barcelona— somariament vestida de... sabata de xarol, mitjó negre calat, bastonet, *puro* als llavis, monocle y lluent barret de copa y, com que ja n'hi ha prou, rès més, exhibint unes cames superbes, y *etalant* un grandiós y magnífic pandero, va provocar el deliri natural, companys! Y de *jigues, tientos, garrotín, farrucas y machichas,* demànin... Si hi arriva aser mossèn Pollastre, me l'hi tira la teula y se'ns en va a l'infern de correguda! Ah! ciutat dels Comtes! Tu progresses! Thaïs y Chrisis reviuen! En tos escenaris, les cortisanes ja hi ballen núes, com els venturosos temps de la reina Berenicia, millor que'ls temps del Gavilàn y del taller Embut.

L'aeroplà Miret

L'aviada del aeroplà, sistema Bleriot, adquirit per en Miret, va anar explèndidament. Pilotada per l'amo, la libèlula, esbeltíssima, va sortir de Montjuic, a les 6'30 del dematí, va atravessar Barcelona, diagonalment, y va arrivar, al cim del Tibidabo a les 7'14, am tot y haver encallat, amb el pal de la bandera del campanar de la Catedral. Dues conegudíssimes *noies de sa casa*, que, intrèpides, acompanyaven al aeronauta, van aprofitar el temps perdut, *baixant* al campanar y menjant pera matar la rateta, una truita, de les que menjen les noies. Felicitèm an en Miret, per l'èxit. ¡Apa, Andreu, anímat!

El Prior desitjat

Barcelona, pot ser, serà aviat, com ho va se Verona, temps endarera, teatre d'un drama d'amor. Hi ha quatre senyores, enamorades d'un Prior, alt com un Sant Pau, simpàtic y bastant erudit. Tres son viudes, una soltera. Totes riques. L'una es maca, l'altre vella, l'altre regular y l'altre més regular encare. Plors, nits sense dormir, enveja, despit, tot lo que vulguin! Una'l porta en automòvil, les altres se corsequen, y ell té contentes a la maca y a la vella, y a les altres arreconades! Què passarà?..... Que vagin a «Romea» a trovar la *Voisin*, y que'ls hi dongui un *narcòtic!* Però ab compte, perque si feia com la Bragamia del *Tristany* y els hi endosaba el filtre del amor, *tableau!* Prometèm als nostres llegidors el tenirlos al corrent del desenrotllo del drama, que, tot just es al segón acte, y es dels que en té cinc!

Ha arrivat a Barcelona, un altre frare, que males llengües asseguren que lo de la *novena* es lo secundari, y lo principal, una altre viuda, que viu al passeig de Gracia. No hi ha més, Don Joan ha deixat la *trousse*, y vesteix els habits dominicans! Frares enamorats! Casades que ballen núes! aont anirèm a *parar!*

Prometensa

La setmana entrant parlarèm de la primera funció del *Highlife* teatre, que va ser un èxit, y del ball *travesti*, donat a can Sevilla, en el que, tothom, anava disfressat d'aucell.





—.....Doncs jo no: tots els parts els he tingut bons, lo que m'ha fastidiat un xic son els aborts.

El cassador de continents

Jo no vull pas dir, que l'empaitar les perdius de turó en turó o fer giravoltar un conill desde una bona parada, sía cosa despreciable, però no es prou emocionant; devegades interessa, devegades diverteix, però si no es pel cansament, el cor no fa mai trap, trap, trap...., en aquesta mena de casseres. Com tots sabèu, avans de la meva segona època de cassador, jo m'hi havía dedicat perllongats anys; ho alternava amb alguna batuda al singlà en els boscos del Montseny o de Peralada y algun cansament Pirineus amunt per veure les orelles d'un isart. Tampoc té grans perills ni sofriments això, es dir, manca de lo que cabalment jo desitjava y aixís fou que aburrit de les casseres indígenes, vareig decidir trasladarme al Africa ecuatorial a fruirne d'altres, com si diguessim, d'altura.

Feia dos anys que romanía en aquell país (q. e. p. d.); havía vist caure devant meu elefants y panteres, lleons y hipopòtams, girafes y avestrussos; això sense contar els negres, (que queien devant meu, darrera meu, a la meva dreta y a la meva esquerra, ferits per les serpents, devorats pels mosquits o atuits per alguna de les pallisses que'm veia obligat a donàrloshi quan hem robaven el sucre o se'm posaven les ulleres) y les diverses menes d'animals sense significació ni importancia.

La meva vida perillava sempre, no tinc de dirvosho. Penseu en les que van passar Stanley, Livingstone y altres exploradors prudents y circunspectes y conteu lo que m'esdevindría a mi, arruixat y taril-larot com soc. Cal no parlarne, la veritat; adhuc sortint dels meus llavis, sembla sovint mentida.

Havía arrivat doncs a les envistes d'un llac forsa extens, y tot rodejat d'una barrera de mimoses, quin entrellat estic ben cert que no sabíen més que les serpents que s'arrosseguen y els elefants en quina pell s'espunten les espines. La situació del llac, era a uns 500 km. cap al S. E. del Albert Nyauza.

A mi, desde un alterol y am l'ajuda del telescopi, m'havía semblat veure en ses aigues alguns exemplars del hipopòtam rosat. ¡Precisament la bestia desitjada per mi! Vaig decidir endinzarme en les mimoses y tirar sobre aquells exemplars únics.

Vareig trovarme amb una greu dificultat: els negres sempre dòcils, ¡fins se deixaven pegar!, al sapiguer la meva resolució sembla que s'haguessin clavat en terra. Am mostres d'un gran respecte pronunciaren mots desconeguts y am llàgrimes als ulls hem suplicaren que ho deixés corre. Jo ferm vaig insistir; aleshores com folls m'amenaçaren. Jo, astut, vaig fer veure que'm rendia, però a mitja nit escabullintme del campament ¡cap al llac s'ha dit!

Deu! Deu! quines tortures. Allò va ser entrar al bosc vestit de kaki y sortir a la ribera vestit de porpra. Vermell de la meva sang y per roba la pell, no més hem quedaven l'escopeta, dos revolvers, ganivets, cartutxos y un mocador de butxaca.

Vaig posarme al aguait, encare era nit, després el cel s'enrogí cap a Llevant com cada día y una remor provinenta del llac hem cridà l'atenció. Tot ell bullía. Unes bombolles grosses com la bomba del torin pujaven fent gluc gluc y reventaven en la superficie; una gran agitació movía les aigues... després, després esdevingué un dels grans fets de la meva vida cignètica.

Del fons del llac sortí una bestia, un monstre, un... ¿que sabía jo lo que era? Figureuvos un cap gran com una casa de les grosses; en comtes de pèls duia el morro adornat am palmeres, la cabellera era un bosc de boababs, les orelles unes enormes fulles de figuera de moro am punxes com baionetes, les ungles rifenyos, les pusses cocodrilos, lo demés ja no ho sé. La por s'amprà de mi per un moment. Després, reaccionant, vareig tirar contra la bestia, una, dos, deu vegades. No resistí a les bales explosives y caigué.

Aleshores una gran revolució es feu al meu entorn. Primerament una agitació indescriptible com un atac violent de nervis que sufriren ensemps montanyes, rius, llacs, arbres y bestioles de Deu; després calma, després la mort, rius sense corrent, llacs assecats, arbres morts, rosses petites entorn la bestia morta.

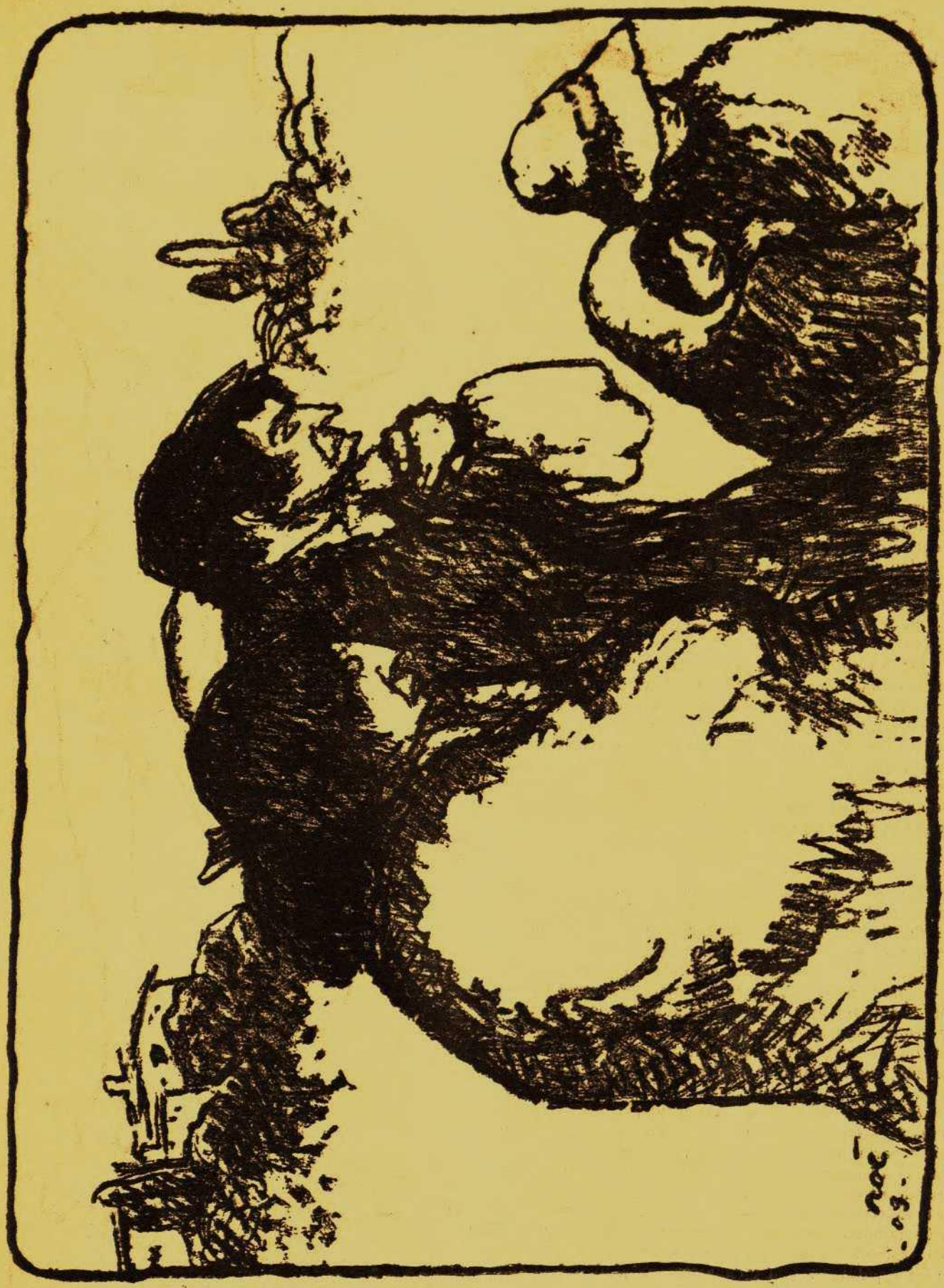
Vaig fermen compte, entre desesperat y orgullós, de la meva hassanya. ¡Havía matat l'Africa!

Per l'horitzó's vegé venir un altre bestia; vareig treurem el telescopi y ovirar. Per les ungles, qu'eren soldats, comerciants y diplomàtics, vareig coneixer a Europa que venía a devorar la carcassa.

També vareig matarla a l'Europa, però això es qüestió d'un altre día.

PUK





NIT DE NADAL —Altra vegada a caminar... Ai aquells pobles ni's pot robar, ni ¡guanyarshi la vida.



TEATRES

I

Liceu.—Endemés tornant a lo que dèiem del Lohengrin n'hem quedat satisfets. El públic també n'està molt content, encare que quan canta en Palet no vagi al teatre, fassin lo que fassin, el Lohengrin, avui, ja li agrada tan com l'Aida, y que'ns perdoni en Bernis, però després del Tristany, donèm la raó al públic: tan ens estimèm l'Aida com el Lohengrin, ab l'inteligencia de que l'Aida no'ns ha agradat mai.

El mestre Beidler, gendre de Wagner, se prèn els trossos que agraden an en Palet ab la mateixa fè que 's prèn els fragments del seu sogre que'ns agraden a nosaltres. Això si parlés a favor del gendre no parlaria gaire a favor del sogre.

Dels cantants no més en parlarèm per dir que no'ns agraden. En Palet es, francament, un resum de tots els tenors dolents que cauen pel món amb el nom una mica pansit y ridícol de tenors. En Rossatto no solsament es dolent sino que ni's preocupa de no serho. Es lo qu'ell ens dèia l'altre nit: Qui díes passa anys empeny y tal día farà un any. El bariton Romboli es un ignoscent. L'altre bariton, el que fa de faraut, té una veu molt ben timbrada. Un cop citat el timbre de la veu ja no cal citar el nom.

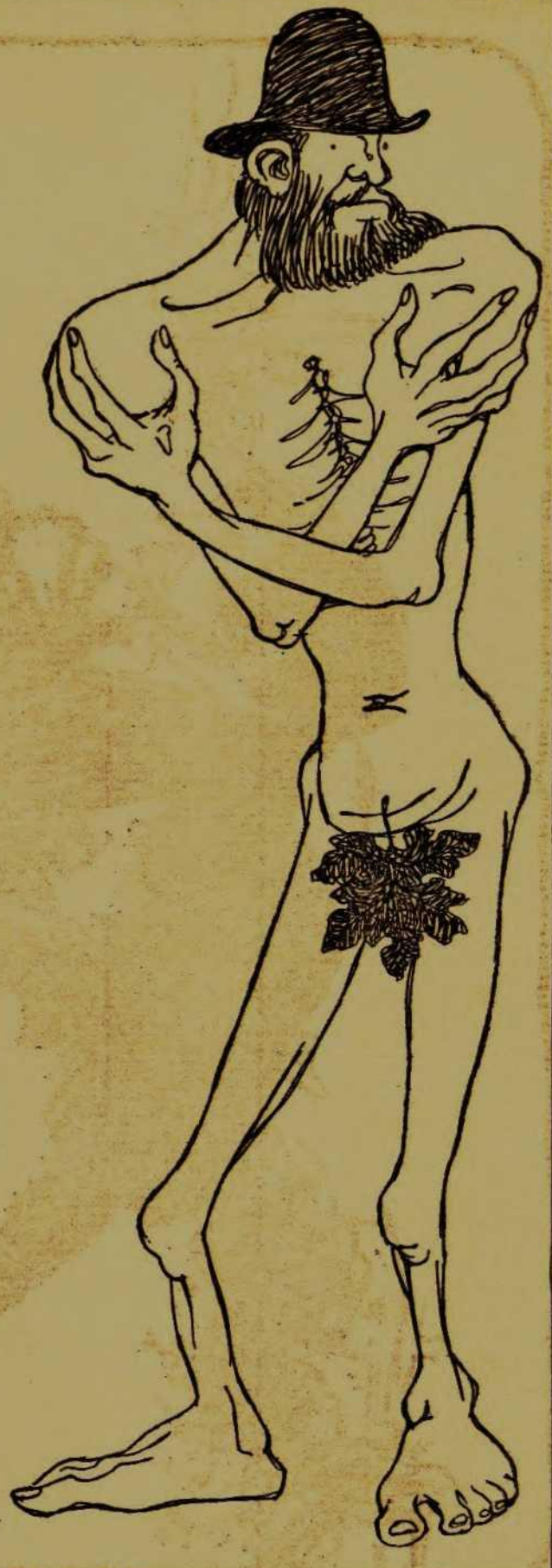
De la Gagliardi no'n podèm dir mal; pel preu que cobra es una bona artista. La Guerrini es una d'alta y grossa amb una veu casi tan ben timbrada com la del faraut, però té un mal gust tan pronunciat en el vestir que les senyores que vesteixen a Barcelona ho van dir desseguida. *Desseguida,* per les senyores de Barcelona que vesteixen, es el segon acte. Nosaltres ja'ns en vam adonar al primer, però no vam voler dir rès per no ser més que les senyores.

II

No recordo si a la Tosca sense música — tal com va tenir el gust d'escriurela Sardou — els desitjos de ser fusellat que fa venir son molt intensos; no més puc dir que la música de Puccini els fa irresistibles.

La signora Santarelli es una altre signora Farnetti —la que fa pocs díes va interpretar al mateix Liceu una òpera japonesa del mateix autor de la Tosca.— Si primer hagués vingut la signora Farnetti, hauríem dit qu'era una altra Santarelli. Les intèrpretes de Puccini, quan ho arriven a fer bé, totes s'assemblen.

Romea.—Tot arriva a un terme, y «La cort de Lluis XIV» també hi ha arrivat. No crec que sigui qüestió de parlar de l'obra aquesta; es com la «Tosca» o com «La Cort de Napoleon». Potser no es tan interessant a trossos, potser a trossos ho es més; l'habilitat es la de sempre, els trucs els d'habitut, la embustería artística hi llueix ab tot el seu esplendor. El Crític sent una profonda admiració per en Sardou, ningú com ell ha fet al públic content y enganyat, y això val molt.



EL CONTRIBUIENT
—Avelàm què se m'emportarán aquest any els reis.

Agafant un dramet qualsevulga d'aquet proveidor de Saharas Bernads, l'August Fochs o en Moraguetes o qualsevol altre melodramaturc del Paralelo trovaràn situacions y finals d'acte per tots els melos de sa vida perdurable.

El crític felicita an en Gual; l'obra està ben posada, els trajos son molt rics y ab molt caracter, especialment els dels homes.

Referent a la interpretació, nosaltres teniem forsa curiositat. A molts dels artistes ja'ls havíem vist fent burgesos ab casaca del temps de Lluis XIV, però dels bons burgesos de Molière, sempre contemporanis, an aquets fantasmes cortisans á qui devía darse un sagell aristocràtic fent el miracle l'actor, va molta diferencia.

Posèm a sobre'l nostre cap a Carles Capdevila, el seu rei té magestat. Molt bé y feliciti a la senyora qui se distingí entre les dames en el paper de Montespau. Molt elegant y encaixat en Vehil en aquell mitj paper.

En Gimenez... no sé com dirho però jo crec que'l seu personatje deuría ser més xiroy y no semblar mai que ha llegit Rocambole o es de la escola de Sherloch Holmes. En Gimenez encare qu'en nostre concepte no estigui ben encertat es sempre un discret artista.

No m'agrada molestar a les dames, però que'm perdoni la senyora Cennis. No'm va plaure gens ni gota. Un altre día serà. Tingui present qu'encare qu'envenenadora, envenenava ab molta distinció aquella senyora.

Els demés ben vestits y ab discreció.

La traducció no sé, pero'm sembla que també fa com a la senyora Cennis, aquella distinció. Hi han mots...

Principal.—L'aplaudit autor de «Els sabis de Vilatrista» ha entregat un drama a l'empresa, titolat «El Redentor». Bona sòrt tinguem.—TAINE

Eldorado. — *Las mil maravillas.* Lo maravellós de *Las mil maravillas*, fou la selecta concurrencia que va cridar a «Eldorado» el nom dels germans Quintero.

L'obra es indigna d'ells y va anar al *fosso*, però poden desagraviarse del fracàs sofert, en gracia al públic que la va enfonzar.

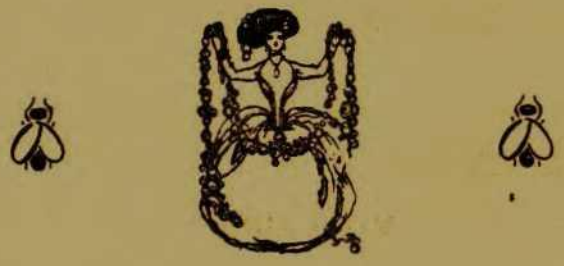
Recordèm entre les belleses barcelonines que protestaven a la Sra. Olano d'acord amb en John (perquè li dirà John?) la diàfana Planàs, la de Bufalà (¡sopla!) l'excelsa Duràn, prodigi de mercería, les belles y inseparables Puigvert-Almirall, que feien gracioses ganyotes de desagrado, la Srta. Morales, triomfanta lerrouxista, rodejada d'un sens fi de correligionaris, y altres, moltes d'altres que sentím no anomenar, però que recordèm perfectament.

Nosaltres estavem entusiasmats, però un amic que tením y que com St. Tomàs, son patró y mestre, està carregat de duptes, ens va dir: «Vina aquí, home ilús; ¿Tu creus, que la concurrencia femenina, protesta contra l'obra? ¡Que l'importa an ella l'obra, ni la poca gracia de l'obra ni l'argument de l'obra! De lo que protesta es de que no hi prengui part el barítón, aquell portentós exemplar de rassa, el terror dels marits, de les horizontals d'altura. ¿Que no ho sabs qu'aquet bariton y *D. Genaro el feo* son el tema predilecte de nostres dames y damiseles?»

Francament, el cronista no ho sabía y encara que no ho creu, ho fa constar per si acàs.



—¿Que't sembla que't posaràn els reis a les sabates?
—Mitjes-soles.



Hivern

Ultima crònica del any

No fa fret y el día s'allarga. Ja no's veuen com aquets díes de frets passats, estrangers. A Barcelona els estrangers, senyalen fret; quan el termòmetre s'acosta cap a zero, snrten Es una manera com un altre de respirar els aires de la patria, que'n podriem dir en aquest cas, la patria anyorada.

***

Els cafès concerts irrespirables. Plens a vessar de gent que fuma. Les estrelles —les del escenari— es veuen com les estrelles propiament dites, un día de boira, de boira fina, de la més fina que tinguin, de la que encare que la cana anés a un preu que no fos per



—Veu? Tampoch hem tret aquest any.
—Continuarem afortunats am les dònes.

FOLLETÍ DE «PAPITU»

VOLTAIRE.

Càndit o l'optimisme.

(Continuació)

La primera cosa que preguntaren los si en el port hi havia algún vaixell que pogués portarlos a Buenos Aires. Precisament la persona a qui preguntaren era un patró espanyol qui s'oferí a arreglarse amb ells per un preu raonable. Els donà hora per trovarse en una taberna. Càndit y el fidel Cacambo, junt amb els dos moltons, anaren a esperarlo.

Càndit, qui tenía el cor als llavis, contá a l'Espanyol totes les seves aventures y li confiá que volía emportarsen a la senyoreta Cunegonda. Jo'm guardaré bé prou de conduirvos a Buenos-Aires, —digué'l patró— hem penjarien y a vos també; la bella Cnnegonda es la favorita de monsenyor. Aquestes paraules foren un llamp per Càndit, qui plorá molta estona: per fi cridà separadament a Cacambo. Vet aquí estimat amic, —li digué— lo que convé que tu facis. Quiscun de nosaltres portem cinc o sis milions en diamants a les butxaques; tu ets més hábil que jo, ves a cercar a la senyoreta Cunegonda a Buenos-Aires. Si el governador hi posa dificultats dónali un milló; que no vol rendirse? dónali dos, no has matat cap inquisidor y findrán confiansa en tú. Jo equiparé un altre barco y t'esperaré a Venecia, es un país lliure aont rès s'ha de temer ni Búlgars, ni Abares, ni jueus, ni inquisidors. Cacambo aplaudí tan prudenta resolució. Era una gran pena per ell separarse del seu amo ja convertit en el seu íntim amic, però el goig de serli útil era més gran que'l dolor de deixarlo. S'abrassaren plorant: Càndit li recomaná que no oblidés a la bona vella. Cacambo marxá aquell mateix dia. Cacambo era un bon home.

Càndit, restá encare algún temps a Surinam esperant a un altre patró que volgués conduirlo a Italia junt amb els dos moltons que li quedaven. Prengué criats y comprá tot lo necesari per un viatge perllongat; finalment M. Vanderdendur, amo d'un gran vaixell se li presentá. ¿Quan m'en farèu pagar, —li preguntá— per conduirme de dret a Venecia junt am la meva gent, el meu equipatge y aquets dos moltons? El patró demaná deu mil piastres. Càndit acceptá sense regatejar.

Oh! Oh! —es digué'l prudent Vanderdendur,— aquet foraster dona deu mil piastres sense més ni més! Necessariament deu ser molt ric. Se'n torna a trovarlo y li digué que no podía marxar per menys de vint mil.

—Bé! les tindrèu —respongué Càndit.

Fonc, —es torna a dir el marxant,— aquet home dona vint mil piastres am la mateixa alegria que deu mil. Retorna a trovarlo y li digué que no podia conduirlo a Venecia per menys de trenta mil piastres.

—Be, doncs en tindrèu trenta mil, —respongué Càndit.

Oh! Oh! torna a dirse'l comerciant holandés, a n'aquet home no li fan rès trenta mil piastres; indudablement els dos moltons porten tresors inmensos; de moment fem l'orni y que'ns pagui les trenta

nosaltres sería regalada. El fum del tabac es fins avui l'única falsificació coneguda de la boira fina que deiem que entela les estrelles, les del cel. No més té un inconvenient: se fica al coll. Si li poguessin treure aquest defecte, els barcelonins, se l'estimarien més que l'autèntic. L'autèntic, diuen que'ls hi fa reuma.

***

Al últim sembla que'ls casats s'han decidit a anar sense amagarsen, als cafès concerts. Ja era hora. Una ciutat com Barcelona sense casats als cafès concerts, feia riurer. Els qui hi anaven d'amagat ja se'n comensen a alabar; d'aquí pocs díes els que no hi anaven s'amagaràn de no haverhi anat.

Les senyores —esposes— ho van sabent, y a les visites ja s'en parla: sembla que la corrent es favorable, per are.

També s'ha parlat d'un cafè concert ont els marits hi puguin anar am la senyora. Una sala Mercè dels cafès concerts. Se deia que am motiu de la mort del pobre Lleopold de Bèlgica s'hauría pogut inaugurar aquesta sala, contractant a la Cleo de Merode. Hauría sigut un èxit.

***

Tot lo altre, segons les últimes noticies, segueix igual, però també am tendencia a millorar. El Nadal s'ha celebrat com cada any, però am l'explendor creixent de tot lo que passa a Barcelona. Continuen els gallsdindis.

El galldindi, com a plat —com a bestia ningú en te res que dir—, no agrada a ningú, per això no més s'en menja per Nadal y encare trufat o farcit perque tingui gust. Si aquesta diada's perdés també's perderíen els gallsdindis. Per això ells son els més interessats en conservarla. Per què? Perque per la vida's pert la vida. Aixís ho hem trovat y aixís ho hem de deixar.

***

S'acaba l'any. Que s'acabi. Molt més interessant es que l'Ors se'ns en va. Les tres conferencies d'aquest català admirable ja's van acavar dijous passat, demà farà vuit díes. Que s'acabi o que comensi l'any, no ha d'amoinar gaire a Barcelona, després d'haver pogut produir un home —diguemne un home, per no dirne un altre cosa— com l'Ors. Aquest home divinament sensual y sensualment diví, que ha trovat la mida de totes les coses, menys la mida de la gracia —n'hi sobra— el més irònic dels catalans, irònics com tothom sab, de naixensa, es, no lo més interessant del any que s'acava divendres si Deu vol, plè per cert de coses bastant interessants pel PAPITU sinó francament de lo més interessant dels nostres, díes sobre tot si fem cas omís dels seus simpàtics deixebles.

A.

Correspondencia

Janot, Perdonins el retràs en la resposta. Lo seu no está malament però es poc original.—*E. F.*, Brut...—*M. X.*, Potser direm alguna cosa. Ahí Té vostè, una hermosissima lletra del Sagrat Cor. Com vostè, segurament, d'hermosa.—*R. S.*, Aprofitarem lo del *Cu-Cut*, quan sigui del cas.

Imprenta de Joaquim Horta.—Barcelona
Imprès am Tinta Negra n.° 1275 de las Farbenfabriken Otto Baer. Radebeul.

mil, després... veurem. Càndit, vengué dos diamants dels quals el més petit valia més que lo demanat per el patró. Paga a l'avansada. Embarcaren als dos moltons. Càndit els seguia en una barqueta per pujar a bordo fora port, però el patró enllestix, carrega veles lleva ancles, el vent l'aforeix y ràpidament desapareix el vaixell de la vista de Càndit estupefacte y esma perdut. Vetaqui —exclamà,— una facessia digne d'Europa. Després tornà a la ribera completament apesarat. Després de tot havia perdut lo suficient per fer la fortuna de vint reis.

Aleshores se'n anà a cal jutje holandés, com qu'estava una mica conmogut, trucá fortament a la porta; entra, exposa la seva aventura y va cridar més de lo que permeten les conveniencies. El jutje de bon principi li feu pagar deu mil piastres per el soroll; inmediatament l'escoltà pacientment, li feu promesa d'examinar el seu negoci tant aviat com el comerciant fos de retorn y es feu pagar deu mil piastres més per l'audiencia.

Aquets procediments acabaren de desesperar a Càndit; certament havía ja sofert malaventurances molt més doloroses; però la sang freda del jutje y la del patró que l'havía robat exceberen la seva bilis y el negaren en una fonda malincolia. La dolenteria dels homes en tota sa negror era sempre presenta al seu esperit, no s'alimentava més que de tristes idees. Finalment, un vaixell francès anava a sarpar cap a Burdeos, com que ja no tenia moltons carregats de diamants per embarcar, llogá un camarot del barco al preu més just y feu anunciar per la vila que pagaria el passatje, els aliments y donaría dos mil piastres a l'home honrat qui volgués acompanyarlo, am la condició de que fos el més disgustat del seu estat y el més desgraciat de la provincia.

Fou tal la multitut de pretendents, que no haurien pogut tenir allotjament ni en una esquadra. Volguent Càndit triar entre'ls millors, n'esculli una vintena entre'ls que semblaven més sociables y pretenien merexer la preferencia. Els reuní en l'hostal y els convidà a sopar, am la condició de quiscun juraría contar fidelment la seva historia y aleshores, ell, triaría aquell que li semblés més de planyer y més descontent del seu estat; els demés tindrien una gratificació.

La sessió es perllonga fins a les quatre de la matinada. Càndit escoltant llurs aventures es recordava de lo que li deia la vella en el viatje cap a Buenos-Aires y sobre tot de l'afirmació qu'ella li feu: no hi ha ningú sobre aquet vaixell a qui no hagin succeit les més grans desgracies. Després a cada auentura que's contava ell pensava en Pangloss. Aquell Pangloss, —es deia— tindría forsa feina per demostrar el seu sistema. M'agradaría que fos aqui. Si tot va bé es certament en Eldorado, però no en el reste de la terra. Finalment triá per company a un pobre sabi qu'havía trevallat deu anys per els editors d'Amsterdam. jutjá qu'era impossible trovar un altre ofici del cual es pogués estar més empipat. A n'aquet sabi qui després de tot era un bon home, la seva dona l'havía robat, el seu el pegava y ja seva filla s'havía fet raptar per un portuguès. L'hi havien près la petita ocupació de que vivia; a més els missioners de Surinam el perseguien en la creencia de qu'era un sorinien. Deu ferse notar que tots els altres eren al menys tan desgraciats com ell; però Càndit esperava qu'aquell el divertiría en el viatje. Tots els rivals trovaren que Càndit feia una injusticia de les grosses, però ell els apaciguava amb una propina de cent piastres per cap.

(Continuará)

L'HUMOR ESTRANGER



—Oh! Mama! què es?
—Això? Que no ho veus qu'es un boig?



—Quants accents hi han a la llengua francesa?
—Tres: l'accent agut, el grave y'l circunflexe.
—Burro! Què t'ensenyen al colegi? Te descuides l'accent de Marsella.



—Y are ¿com pot ser això de que'l vostre trajo de captaire vos costi més car que'l meu de marquès?
—Home, es que'l vostre es venturer y'l meu es nou de trinca.



ÚNICA CASA QUE DONA

COLLS Y PUNYS

PER TOTA LA VIDA (*)

per 6, 9, 12 y 15

pessetes els més superiors

Preus incompatibles en la Corbatería, Camisería y Genres de punt

REGALOS: comprant per valor de 25 ptes. una cigarrera.
» » » » 50 » » cartera de pell.
» » » » 100 » un rellotje extra plà.

(*) S'enten per tota la vida que la casa, sols pagant el planxar, li donará colls y punys per tota la vida, sens haberne de comprar mai més

PELLETS DEL DR. MACKENZY

Curan el pitjor refredat en 24 hores. 12 anys de venda sempre creixent demostren la seva eficacia. Curan totes les inflamacions de les mucoses; reblandeixen el pit, facilitan l'expectoració y curan la tos. Son un preservatiu segur contra la influensa y la grippe. : : : :

Preu: 1'50 pessetes la capsa

Tudó y Martínez, S. en C.

Mallorca, 209, baixos.-BARCELONA

(entre Aribau y Universitat)

Maquinaria y demés útils per imprempta, litografia, enquadernació y fàbriques de capses de cartró

Representants exclusius per tot Espanya de los renombrats tintes

Mander Brothers, Wolverhampton (Inglaterra)

Molassin Aliment concentrat. El millor y més higiènic pera caballs, mules, bous, tocinos, ovelles, cabres, gallines, cunills, etc.

Dipósit exclusiu pera Catalunya: Manso, 39.-BARCELONA

Senyores: ¿VOLEU RECONSTITUIRVOS? ¿VOLEU REJUVENIRVOS? ¿VOLEU ESSER MARES?

MATROL VINYALS

PREU: 8 PTS. Demaninse prospectes R. Flors, 4

LA LLIGA REGIONALISTA PREPARA LA CAMPANYA ELECTORAL
APA FEC. ET INVENT.